

Розділ V

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО, ТРУДОВОГО ПРАВА ТА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

DOI: 10.33663/1563-3349-2023-34-399-409

УДК 347.457

А. Ю. БАБАСКІН,
доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник*
ORCID: 0000-0001-6624-1876

А. О. ЛИХОЛАТ,
кандидат історичних наук**
ORCID: 0000-0003-4314-2482

ДОГОВІР БАНКІВСЬКОГО РАХУНКУ ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ ВІДКРИТТЯ БАНКОМ РОЗРАХУНКОВОГО РАХУНКУ НЕБАНКІВСЬКОМУ НАДАВАЧУ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

У статті досліджується правова підстава відкриття банком розрахункового рахунку небанківському надавачу платіжних послуг, в якості якої розглядається договір банківського рахунку. Робиться висновок, що правовідносини, які виникають між банком та небанківським надавачем платіжних послуг при відкритті, функціонуванні та закритті розрахункового рахунку, регулюються положеннями глави 72 ЦК України, якщо інше не встановлено Законом України «Про платіжні послуги».

* **Babaskin Anatoliy**, Doctor of Juridical Sciences (Ph. D.), Senior Research Officer

** **Liholat Alla**, Candidate of Historical Sciences (Ph. D.)

Ключові слова: договір, правочин, розрахунковий рахунок, договір банківсько-го рахунку, небанківська платіжна установа, банк, кошти, проценти, грошові зобов'язання.

Babaskin Anatoliy, Liholat Alla. Agreement of a bank account, as a sign for the bank to issue a bank account to a non-banking supplier of payment services, that particular legal regulation

In the article, the legal agreement of the bank «rozrahunka rahunka» to the non-banking payment service is considered, in the capacity of which it is considered «agreement of the bank rahunka». The operation of the bank, which is legal, as if blamed between the bank and the non-banking provider of payment services at the time of opening, functioning and closing the bank account, are regulated by the provisions of Chapter 72 of the Central Committee of Ukraine, as it is not yet established by the Law of Ukraine «On Services».

Key words: *agreement, pravochin, rozrahunkovy rahunok, bank rahunka agreement, non-banking payment order, bank, money, interest, penny goiter.*

Актуальність теми. У зв'язку із введенням у дію з 1 серпня 2022 р. Закону України «Про платіжні послуги» від 30 червня 2021 р. № 1591-IX (далі – Закон)¹ в Україні відбулось істотне розширення кола фінансових платіжних послуг, кола їх надавачів, та кола банківських рахунків, які можуть бути відкриті клієнтам банків та інших фінансових установ. З огляду на вказане набуває значення дослідження положень цивільного законодавства, яке регулює правовідносини, які виникають при відкритті клієнтам банків нових видів банківських рахунків, відкриття яких передбачено цим Законом.

Огляд літератури з теми дослідження. Проблематиці правового регулювання банківських рахунків, договору банківського рахунку присвячені дисертаційні дослідження: Є. М. Патрушева «Правові основи діяльності комерційних банків України по розрахунках» (дис. канд. юрид. наук: 12.00.02: Київ, 1995), І. М. Жукова «Договір на відкриття та обслуговування банківського рахунку» (дис. канд. юрид. наук: 12.00.03. Донецьк, 1998), О. В. Васьковського «Правове регулювання відносин за договором на розрахунково-касове обслуговування» (дис. канд. юрид. наук: 12.00.03. Львів, 2004), І. А. Безклубого «Теоретичні проблеми банківських правочинів» (дис. докт. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2006), Я. О. Хірс «Цивільно-правове регулювання розрахункових відносин за законодавством України» (дис. канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2011), В. П. Богун «Правове регулювання розрахунків в іноземній валюті у зовнішньоекономічних відносинах» (дис. канд. юрид. наук: 12.00.04. Донецьк, 2001) та ін. Аналізу цієї проблематики також були присвячені праці вітчизняних і зарубіжних цивілістів, зокрема: М. М. Агаркова, Ю. В. Ващенко, С. В. Глібко, Л. Г. Єфімової, А. Я. Курбатова, Л. А. Лунца, О. М. Олійник, О. П. Орлюк, Л. В. Панової, О. П. Подцерковного, Н. Ю. Рассказової, С. В. Сарбаш, К. А. Флейшиц та ін.

Постановка проблеми. Незважаючи на те, що проблематиці правового регулювання банківських рахунків і договору банківського рахунку присвячена значна кількість наукових публікацій українських та іноземних авторів, у той же час окремих досліджень правового регулювання підстав відкриття розрахункового рахунку небанківським надавачам платіжних послуг, у контексті норм Закону України «Про платіжні послуги», в українській цивілістичній науці не проводилось. Це з урахуванням імплементації до законодавства України норм Директиви (ЄС) 2015/2366 Європейського Парламенту та Ради від 25.11.2015 р. «Про платіжні послуги на внутрішньому ринку та про внесення змін до Директив 2002/65/ЄС, 2009/110/ЄС і 2013/36/ЄС та Регламент (ЄС) № 1093/2010, яка скасовує Директиву 2007/64/ЄС»² (далі – Директива 2015/2366), зумовлює потребу у проведенні таких наукових досліджень.

Мета та завдання дослідження. На основі аналізу законодавства України, нормативно-правових актів ЄС, наукових досліджень у сфері цивільного права та банківського законодавства дослідити норми цивільного законодавства України, які встановлюють особливості правового регулювання договору банківського рахунку, на підставі якого банки відкривають розрахункові рахунки небанківським надавачам платіжних послуг. Для досягнення мети дослідження поставлені такі завдання: дослідити правове регулювання договору банківського рахунку, на підставі якого небанківським надавачам платіжних послуг банком відкривається розрахунковий рахунок; встановити особливості правового регулювання цього договору.

Виклад основного матеріалу. Із введенням у дію Закону України «Про платіжні послуги» коло клієнтських рахунків банків³ розширилось. З положень ст. 63 Закону України «Про платіжні послуги» вбачається, що до таких клієнтських рахунків слід віднести: кореспондентські, поточні, вкладні (депозитні) рахунки, рахунки умовного зберігання (ескроу) та розрахункові рахунки. Це, як зазначають науковці, об'єктивно зумовлено тим, що багатофункціональний характер використання банківських рахунків зумовлює потребу їх поділу на окремі види⁴.

При цьому слід мати на увазі, що поняття «розрахунковий рахунок», яке вже було раніше добре знайоме банківському законодавству України, та колишнього СРСР, не є тотожним поняттю «розрахунковий рахунок», що міститься у Законі України «Про платіжні послуги». Зазначимо, що розрахункові рахунки відкривались клієнтам банків, ще за часів колишнього СРСР⁵. Ця практика продовжувалась і після припинення існування СРСР, у силу норм частини 3 ст. 24 Закону України «Про підприємства в Україні» від 27 березня 1991 р. № 887-ХІІ, які визначали право підприємств на відкриття розрахункових та інших рахунків в установах банків⁶, та норм Постанови Верховної Ради України «Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР» від 12 вересня 1991 р. № 1545-ХІІ⁷, які надали правові підстави для подальшого використання на території України

Інструкції Держбанку СРСР від 30.10.1986 р. № 28 «Про розрахункові, поточні, та бюджетні рахунки, що відкриваються в установах Держбанку СРСР». У подальшому відкриття розрахункових та поточних рахунків було передбачено вже нормативно-правовими актами Національного банку України^{8, 9, 10}. У ті часи розрахункові рахунки відкривались підприємствам, що здійснювали виробничу, науково-дослідницьку і комерційну діяльність з метою одержання прибутку, володіли або були наділені основними та оборотними коштами та мали самостійний баланс. На таких рахунках здійснювались операції комерційного характеру. На відміну від вказаного поточні рахунки відкривались банками організаціям та установам, що не мали вищевказаних ознак, та були призначені для фінансування оперативного-господарських витрат. Однак у процесі розбудови в Україні засад ринкової економіки від подібного штучного поділу банківських рахунків, які призначені для зберігання коштів та здійснення розрахунків, поступово відмовились. У 1997 р. до ст. 24 Закону України «Про підприємства в Україні» було внесено зміни, якими посилення на можливість відкриття розрахункового рахунку було вилучено із тексту вказаного закону¹¹. І хоча норми ст. 31 Закону України «Про банки і банківську діяльність» від 20 березня 1991 р. № 872-ХІІ протягом усього часу його дії, продовжували визначати розрахункові та поточні рахунки як синоніми, вже на початку 1998 р., із банківських правил, присвячених правовому регулюванню відкриття банками рахунків клієнтів, були видалені усі положення про можливість відкриття клієнтам банків окремого «розрахункового рахунку»¹².

Що ж до сьогоднішнього, то згідно з законом «розрахунковим рахунком є рахунок, що відкривається банком небанківському надавачу платіжних послуг виключно для цілей забезпечення виконання платіжних операцій його користувачів» (п. 5 ч. 1 ст. 63, п. 5 ст. 64 Закону України «Про платіжні послуги»). З огляду на вищевказане можна дійти висновку, що поняття «розрахунковий рахунок», яке використовувалось в Україні за часів СРСР та у період з 1991–1998 рр. суттєво, відрізняється від однойменного поняття, що використовується у Законі України «Про платіжні послуги».

З легальної дефініції поняття «розрахунковий рахунок», з урахуванням інших норм Закону, можна дійти висновку, що відкриття розрахункового рахунку є передумовою для виконання небанківськими надавачами платіжних послуг операцій користувачів (крім платіжних операцій у межах одного надавача платіжних послуг), оскільки такі платіжні операції здійснюються шляхом проведення суми платіжної операції між розрахунковими рахунками небанківських надавачів платіжних послуг, що відкриті в банках (розрахунковому банку платіжної системи). Останні забезпечують виконання платіжних операцій небанківських надавачів платіжних послуг шляхом виконання міжбанківських платіжних операцій або платіжних операцій, що виконуються в межах одного банку (п. п. 1, 2, 6 ст. 50 Закону України «Про платіжні послуги»).

З норм Закону вбачається, що порядок відкриття розрахункового рахунку та його режим визначаються Національним банком України, а умови відкриття рахунку та особливості його обслуговування визначаються договором, укладеним між надавачем платіжних послуг з обслуговування рахунку та користувачем – власником рахунку (ч. ч. 6 ст. 64 Закону України «Про платіжні послуги»). Вказаний договір визначається у вказаному Законі як «договір про надання платіжних послуг, на підставі якого здійснюється надання платіжних послуг (у тому числі виконання окремих або разових платіжних операцій, відкриття та обслуговування рахунків тощо)» (ч. 1 ст. 29 Закону України «Про платіжні послуги»).

Слід зазначити, що на відміну від «платіжного рахунку» введення в дію Закону України «Про платіжні послуги», в частині положень про «розрахунковий рахунок», не супроводжувалось внесенням відповідних змін до глави 72 ЦК України, в частині встановлення в структурі глави 72 ЦК України конструкції «договору розрахункового рахунку». З урахуванням цього, згідно з ЦК України підставою для відкриття банком розрахункового рахунку небанківському надавачу платіжних послуг слід вважати договір банківського рахунку (ст. 1066 ЦК України). Це зумовлено тим, що цей договір передбачає відкриття клієнту у банку на погоджених сторонами умовах банківського рахунку, який має використовуватись у цілях здійснення розрахунків, та проведення інших операцій за рахунком, що реалізуються в межах банківського обслуговування. При цьому ЦК України не визначає виду рахунку, який має бути відкритий банком клієнту (ч. 1 ст. 1067 ЦК України). Відповідно на його підставі може бути відкритий будь-який рахунок, відкриття якого клієнту передбачено банківським законодавством, якщо інше не встановлено законом. З огляду на вказане, враховуючи, що Закон України «Про платіжні послуги» не надає комплексного правового регулювання правовідносинам, що виникають між банком і небанківським надавачем платіжних послуг при відкритті, функціонуванні та закритті розрахункового рахунку, до вказаних правовідносин мають застосовуватись положення глави 72 ЦК України, якщо інше не встановлено Законом України «Про платіжні послуги».

З аналізу норм статей 1, 20, 63, 64 Закону України можна дійти висновку, що «розрахунковий рахунок» забезпечує здійснення небанківським надавачем платіжних послуг таких платіжних операцій: будь-яке внесення, платіж або зняття коштів незалежно від правовідносин між платником і отримувачем, які є підставою для цього. Отже, загальний перелік платіжних операцій у цілому не відрізняється від режиму поточного рахунку, але в силу закону за цим рахунком можуть здійснюватись лише операції користувачів послуг небанківського надавача платіжних послуг (крім платіжних операцій у межах одного надавача платіжних послуг). Відповідно коло платіжних операцій за розрахунковим рахунком не обмежується безготівковими операціями, оскільки згідно з банківськими правилами небанківські надавачі платіжних послуг мають право здавати до банку готівку (готівкову виручку), отри-

ману через платіжні пристрої та пункти надання фінансових послуг для подальшого виконання платіжних операцій, на рахунок / рахунки, відкритий / відкриті для обліку коштів, прийнятих для подальшого виконання платіжних операцій, а також здійснювати видачу переказів готівкою, зобов'язані забезпечити здавання на такі рахунки готівки в сумі перевищення прийнятої для подальшого виконання платіжних операцій готівки над виданою за переказами готівкою (п. 16 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148)¹³.

З огляду на викладене слід звернути увагу на особливості правового регулювання цього договору, що встановлені Законом України «Про платіжні послуги».

По-перше, вказане стосується суб'єктного складу сторін договору. На відміну від інших договорів банківського рахунку, де на стороні клієнта може виступати будь-який учасник цивільних відносин, зазначений у частині 1 ст. 64 Закону України «Про платіжні послуги», стороною договору банківського рахунку (клієнт), на підставі якого відкрито розрахунковий рахунок, може бути лише небанківський надавач платіжних послуг (ч. 1 ст. 63 Закону України «Про платіжні послуги»). Відповідно до норм Закону України «Про платіжні послуги» до клієнтів банку за цим договором слід віднести: платіжні установи (у тому числі малі платіжні установи); філії іноземних платіжних установ; установи електронних грошей; фінансові установи, що мають право на надання платіжних послуг; операторів поштового зв'язку. При цьому під час відкриття розрахункового рахунку небанківському надавачу платіжних послуг, фінансовій установі, що має право на надання платіжних послуг, банк зобов'язаний перевірити у вказаної особи не тільки наявність ліцензії на здійснення платіжних послуг, а й його наявність у Реєстрі платіжної інфраструктури (п. 27 Інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків, затверджена постановою Правління Національного банку України від 29.07.2022р. № 162)¹⁴.

По-друге, розрахунковий рахунок має цільове (професійне) призначення, оскільки відкриваються банком небанківській платіжній установі виключно для цілей забезпечення виконання платіжних операцій її користувачів (ч. 5 ст. 63 Закону України «Про платіжні послуги»).

По-третє, з метою захисту та збереження коштів, отриманих небанківськими надавачами платіжних послуг від користувачів або які надійшли (утримані) на користь користувачів, у тому числі через комерційних агентів (далі – кошти користувачів), закон зобов'язує небанківських надавачів платіжних послуг забезпечити відокремлення коштів користувачів від власних коштів і коштів інших осіб (крім користувачів), що можуть перебувати в розпорядженні відповідної небанківської платіжної установи (ст. 20 Закону України «Про платіжні послуги»).

По-четверте, на відміну від коштів, що обліковуються на поточному рахунку клієнта банку, кошти, які обліковуються на розрахунковому рахунку небанківської платіжної установи (отримані від користувачів платіжних послуг, а також кошти, які надійшли від користувачів або на користь користувачів, у тому числі через комерційних агентів), перебувають у власності користувачів, якщо інше не встановлено платіжними інструкціями таких користувачів (ч. ч. 1, 2 ст. 20 Закону України «Про платіжні послуги»). Зрозуміло, що застосування у даному випадку терміна «власність» є дещо умовним, оскільки записи за банківським рахунком лише фіксують існуючий стан зобов'язальних відносин між клієнтом та банком (ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність»¹⁵, та не є відносинами власності над річчю, на що вже звертали увагу науковці¹⁶. Відповідно у разі закриття розрахункового рахунку, за наявності залишків коштів на такому рахунку, останні перераховуються банком на інший розрахунковий рахунок клієнта згідно з реквізитами, зазначеними у заяві небанківського надавача платіжних послуг, фінансової установи, що має право на надання платіжних послуг. Своєю чергою у випадку закриття розрахункового рахунку з ініціативи банку, або у випадку відкликання (зупинення) Національним банком України ліцензії в небанківського надавача платіжних послуг, фінансової установи, що має право на надання платіжних послуг або припинення надання окремого виду (видів) фінансової платіжної послуги, зазначеного (зазначених) у ліцензії небанківського надавача платіжних послуг, фінансової установи, що має право на надання платіжних послуг або введення господарським судом процедури санації чи визнання небанківського надавача платіжних послуг, фінансової установи, що має право на надання платіжних послуг банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури, залишки коштів на розрахунковому рахунку повертаються користувачам (п. 134 Інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків, затверджена постановою Правління Національного банку України від 29.07.2022 р. № 162).

По-п'яте, на кошти користувачів, що отримуються (утримуються) небанківським надавачем платіжних послуг для виконання платіжних операцій на розрахунковому рахунку, не може бути накладено арешт та/або звернене стягнення за зобов'язаннями небанківського надавача платіжних послуг перед будь-яким кредитором (ч. 4 ст. 20, ч. 5 ст. 64 Закону України «Про платіжні послуги»). Крім звернення стягнення за зобов'язаннями небанківського надавача платіжних послуг перед користувачем, за умови, що таке зобов'язання пов'язане з наданням ним платіжних послуг такому користувачу. Зокрема, згідно з банківськими правилами стягувач може ініціювати примусове списання (стягнення) коштів із розрахункового рахунку небанківського надавача платіжних послуг – на підставі судового рішення за зобов'язаннями небанківського надавача платіжних послуг перед користувачем за умови, що таке зобов'язання пов'язано з наданням платіжних послуг небанківським

надавачем платіжних послуг. У цьому випадку у реквізиті «Призначення платежу» платіжної інструкції має бути зазначено найменування / прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) користувача, зобов'язання перед яким виконує небанківський надавач платіжних послуг (п. 64 Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг, затверджене постановою Правління Національного банку України від 29.07.2022 р. № 163)¹⁷.

По-шосте, кошти користувачів (фізичні особи) на розрахунковому рахунку небанківського надавача платіжних послуг не мають статусу вкладу та публічних гарантій, встановлених Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»¹⁸. На відміну від цього Закон надає небанківським надавачам платіжних послуг право забезпечувати збереження коштів користувачів шляхом страхування власної відповідальності на випадок неможливості виконання фінансових зобов'язань перед користувачами, або забезпечувати такі кошти банківською гарантією на умовах, що дадуть змогу користувачам отримати від страхової компанії або банку – гаранта відшкодування в розмірі, еквівалентному сумі фінансових зобов'язань (ч. 3 ст. 20 Закону України «Про платіжні послуги»).

Висновки. Відкриття банком розрахункового рахунку небанківському надавачу платіжних відбувається на підставі договору банківського рахунку (ст. 1066 ЦК України). Оскільки Закон України «Про платіжні послуги» не надає комплексного правового регулювання відносинам, що виникають між банком і небанківським надавачем платіжних послуг при відкритті, функціонуванні та закритті розрахункового рахунку, до цих відносин мають застосовуватись положення глави 72 ЦК України, якщо інше не встановлено Законом України «Про платіжні послуги». З урахуванням вказаного цей договір характеризується, зокрема, таким: а) особливим суб'єктним складом – контрагентом банку може бути лише небанківський надавач платіжних послуг, які отримав ліцензію НБУ на надання платіжних послуг, перелічених у ч. 1 ст. 5 Закону, та включений НБУ до Реєстру платіжної інфраструктури; б) використанням розрахункового рахунку виключно для цілей забезпечення виконання платіжних операцій користувачів небанківської платіжної установи; в) у цілях захисту та збереження коштів, отриманих небанківськими надавачами платіжних послуг від користувачів або які надійшли (утримані) на користь користувачів, у тому числі через комерційних агентів, закон зобов'язує небанківських надавачів платіжних послуг забезпечити відокремлення коштів користувачів від власних коштів і коштів інших осіб (крім користувачів), що можуть перебувати в розпорядженні відповідної небанківської платіжної установи; г) кошти, які обліковуються за розрахунковим рахунком небанківської платіжної установи (отримані від користувачів платіжних послуг, а також кошти, які надійшли від користувачів або на користь користувачів, у тому числі через комерційних агентів), перебувають у власності користувачів, якщо інше не встановлено платіжними інструкціями

таких користувачів; д) на кошти користувачів, що обліковуються на розрахунковому рахунку, не може бути накладено арешт та/або звернене стягнення за зобов'язаннями надавача платіжних послуг перед будь-яким кредитором, крім звернення стягнення за зобов'язаннями небанківського надавача платіжних послуг перед користувачем, за умови, що таке зобов'язання пов'язане з наданням ним платіжних послуг такому користувачу; е) кошти користувачів (фізичні особи) на розрахунковому рахунку небанківського надавача платіжних послуг не мають статусу вкладу та не мають публічно-правових гарантій, встановлених Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», але можуть бути забезпечені приватно-правовими видами забезпечення виконання зобов'язань – страхування або банківська гарантія.

1. Про платіжні послуги: Закон України від 30 червня 2021 р. № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20>. 2. Директива (ЄС) 2015/2366 Європейського парламенту та Ради від 25.11.2015 р. «Про платіжні послуги на внутрішньому ринку та про внесення змін до Директив 2002/65/ЄС, 2009/110/ЄС і 2013/36/ЄС та Регламент (ЄС) № 1093/2010, яка скасовує Директиву 2007/64/ЄС». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_030-15#Text. 3. Положення про організацію бухгалтерського обліку в банках України, затверджене постановою Правління Національного банку України від 04.07.2018 р. № 75). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0075500-18#Text>. 4. Безклубий І. А. Банківські правочини: монографія. Київ: Видавничий дім «Ін юре». 2007. (456с.) С. 174. 5. Інструкція Госбанка ССРСР от 30.10.1986 № 28 (ред. от 31.08.1990) «О расчетных, текущих и бюджетных счетах, открываемых в учреждениях Госбанка СССР». URL: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_1391/9313eb98ebd1feb80c3daad75f6ec95d8325eae7/. 6. Про підприємства в Україні: Закон України від 27 березня 1991 р. № 887-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/887-12/ed19910327#Text>. 7. Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства Союзу РСР: Постанова Верховної Ради України від 12 вересня 1991 р. № 1545-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1545-12#Text>. 8. Правила про порядок відкриття розрахункових, поточних та бюджетних рахунків в установах банків, затверджене постановою Правління Національного банку України від 31 грудня 1993 р. № 117. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0117500-93#Text>. 9. Інструкція про порядок відкриття розрахункових, поточних та бюджетних рахунків в установах банків, затверджене постановою Правління Національного Банку України від 11.10.1994 р. № 169. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003500-94#Text>. 10. Інструкція № 3 про відкриття банками рахунків у національній та іноземній валюті, затверджене постановою Правління Національного банку України від 27.05.1996 р. № 121. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0121500-96/ed19960527#Text>. 11. Про внесення до деяких законів України змін щодо відкриття банківських рахунків: Закон України від 16 грудня 1997 р. № 725/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/725/97-%D0%B2%D1%80#Text>. 12. Про затвердження змін та доповнень до Інструкції № 3 «Про відкриття банками рахунків у національній та іноземній валюті»: Постанова Національного банку України від № 36 від 04.02.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0119-98/ed19980218#Text>. 13. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>. 14. Інструкція про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами

платіжних послуг з обслуговування рахунків, затверджена постановою Правління Національного банку України від 29.07.2022 р. № 162. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-22#Text>. **15.** Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>. **16.** Гетманцев Д. О., Шукліна Н. Г. Банківське право України. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 344 с. **17.** Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг, затверджене постановою Правління Національного банку України від 29.07.2022 р. № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0163500-22#Text>. **18.** Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23 лютого 2012 р. № 4452-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>.

References

1. Zakon Ukrainy «Pro platnyye uslugi» ot 30 iyunya 2021 g. № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20> [ukr.]. **2.** Direktiva (ĖS) 2015/2366 Yevropeyskogo parlamenta i Radi ot 25.11.2015 r. «Pro platnyye uslugi na vnutrennem rynke, ta pro vneseniye izmeneniy v Direktivu 2002/65/ĖS, 2009/110/ĖS i 2013/36/ĖS i Reglament (ĖS) № 1093/2010, kak skasovu Direktivu 2007/64/ĖS» . URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_030-15#Text [ukr.]. **3.** Polozhena pro organizatsiyu bukhgalterskogo oblika v bankakh Ukrainy, utverzhdena ustanovlennaya Pravitel'stvom Natsional'nogo banka Ukrainy ot 04.07.2018 r. № 75). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0075500-18#Text> [ukr.]. **4.** Bezklubiy I.A. Bankovskiye pravoporyadki: Monografiya. K.: Vidavnichiy Dim «In yure». 2007. (456 s.) [ukr.]. **5.** Instruksiya Gosbanka SSSR ot 30.10.1986 N 28 (red. ot 31.08.1990) «O raschetnykh, tekushchikh i byudzhetykh schetakh, otkryvayemykh v uchrezhdeniyakh Gosbanka SSSR». URL: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_1391/9313eb98ebd1feb80c3daad75f6ec95d8325eae7/ [rus.]. **6.** Zakon Ukraini «Pro pidpriemstva v Ukraini» ot 27 bereznya 1991 r. N 887-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/887-12/ed19910327#Text> [ukr.]. **7.** Postanova Verkhovnoy Rady Ukrainy «Pro poryadok vremennykh chasov na territorii Ukrainy okremikh aktov zakonodavstva Soyuzu RSR» ot 12 sentyabrya 1991 r. N 1545-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1545-12#Text> [ukr.]. **8.** Pravila pro poryadok vidkrittitya rozrakhunkovikh, potochnykh i byudzhetykh raschetov v uchrezhdeniyakh bankov, utverzhdena postanovoyu Pravlenniya Natsional'nogo banka Ukrainy ot 31 grudnya 1993 r. № 117. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0117500-93#Text> [ukr.]. **9.** Instruksiya po poryadku vidkrittitya rozrakhunkovikh, tochnykh i byudzhetykh raschetov v uchrezhdeniyakh bankov, utverzhdena ustanovlennoyu Pravitel'stvom Natsional'nogo Banka Ukrainy ot 11.10.1994 r. № 169. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003500-94#Text> [ukr.]. **10.** Instruksiya № 3 o vidkrittitya bankov rakhunkov v natsional'noy i inozemnoy valyute, utverzhdena ustanovlennoyu Pravitel'stvom Natsional'nogo banka Ukrainy ot 27.05.1996 r. № 121. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0121500-96/ed19960527#Text> [ukr.]. **11.** Zakon Ukrainy «Pro vneseniye v deyakikh zakonov Ukraini zmin skhodo vidkrittitya bankovskikh rakhunkov» ot 16 grudnya 1997 r. № 725/97-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/725/97-%D0%B2%D1%80#Text> [ukr.]. **12.** Postanova Natsional'nogo banka Ukrainy ot N 36 ot 04.02.1998 g. «Pro zatverdzhennya smin ta dopovnen' do Instruksii № 3 «Pro vidkrittitya bankov rakhunkov u natsional'niy i inozemniy valyuty». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0119-98/ed19980218#Text> [ukr.]. **13.** Polozhenna pro vedeniye kassovykh operatsiy v natsional'noy valyute v Ukraine, zatverdzhene postanovoyu Pravlenniya Natsional'nogo banka Ukrainy ot 29.12.2017 r. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text> [ukr.]. **14.** Instruksiya po poryadku vidkrittitya i zakrittitya rakhunkiv koristuvacham nadavchami platizhnikh

poslug z obslugovuvannya rakhunkiv, zatverdzhena postanovoyu Pravlennya Natsional'nogo banka Ukraini ot 29.07.2022 r. № 162. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-22#Text> [ukr.]. **15.** Zakon Ukrainy «Pro banki i bankovskuyu zhizn'» ot 7 grudnya 2000 r. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> [ukr.]. **16.** Getmantsev D. O., Shuklina N. G. Bankovskoye pravo Ukrainy. Kyiv: Tsentr uchebnoy literatury, 2007. 344 s. [ukr.]. **17.** Instruktsiya o bezgotovykh rozrakhunkakh v natsional'noy valyute koristuvach platnykh poslug, utverdzhena ustanovlennym Praveniyem Natsional'nogo banka Ukrainy ot 29.07.2022 r. № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0163500-22#Text> [ukr.]. **18.** Zakon Ukrainy «Pro sistemu garantirovaniya vkladov fizicheskikh osib» ot 23 lyutogo 2012 r. № 4452-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text> [ukr.].

Babaskin Anatoliy, Liholat Alla. Agreement of a bank account, as a sign for the bank to issue a bank account to a non-banking supplier of payment services, that particular legal regulation

In the article, the author has agreed to agree on a contract with a bank for non-banking services to give payment services to a “rozrahunka settlement”, as the author considers “an agreement on a banking settlement”.

According to the norms of the Civil Code of Ukraine, the bank opens a current account to a non-bank payment provider on the basis of a bank account agreement (Article 1066 of the Civil Code of Ukraine). Since the Law of Ukraine «On Payment Services» does not provide a comprehensive legal regulation of legal relations arising between a bank and a non-bank provider of payment services when opening, operating and closing a current account, the provisions of Chapter 72 of the Civil Code of Ukraine should be applied to these legal relations, unless otherwise established by the Law of Ukraine «About payment services». Taking into account the above, such an agreement is characterized, in particular, by the following: a) we will specialize a subject warehouse – a counterparty to the bank, but only a non-banking supplier of payment services, as if having withdrawn the NBU license for the provision of payment services, transferred from part 1 of Art. 5 of the Law, including the inclusion of the NBU to the Register of payment infrastructure; b) the selection of a bank account, inclusively for the purposes of securing the payment transactions of a non-banking payment institution; other specialty (krim koristuvachiv), which can be re-ordered in the non-banking payment system; instructions of such koristuvachiv; e) on the bones of koristuvachiv, who are clothed in a rozrakhunka rahunka, cannot be placed under arrest and/or more severely tied up for goiter's nadavach of payment services before any kind of creditor; for exclusion of a debt, if the creditor is a koristuvach, for the mind the naming of the delivery of payment services to the koristuvach is connected with the functions of the delivery of payment services; f) koshti koristuvachiv (individuals) on the deposit account of a non-banking taxpayer may not be subject to the status of the deposit and may not be subject to public law guarantees established by the Law of Ukraine «On the system of guaranteeing deposits in physical assets», but may be protected by private law types ‘yazan’ - insurance or bank guarantee.

Key words: agreement, pravochin, rozrahunkovy rahunok, bank rahunka agreement, non-banking payment order, bank, money, interest, penny goiter.